

IZBOR IZ DJELA MAVRA VETRANOVIĆA
(ODABRAO RAFO BOGIŠIĆ, AKCENTUIRALI MILAN MOGUŠ I JOSIP
VONČINA)

PJESANCA SMRTI

Trudna t' je vajmeh stvar čekati hip i čas,
da smrtni poklisár prida mi tužan glas,
kí hrlí i teče sa svu moć na pospijêh,
da meni prije reče: grješniče vrhu svijêh
ostãvi bludni san, zač će hip skoro doć,
kí ti će bijeli dan u tmastu svrnut noć;
tijem dvigni glãvicu ter popi naglo sad
ćemernu zdrãvicu s kojom je miješan jad,
koju ti posila kã mnogijem nije draga,
s kojom je taj sila kã vãs svijet primãgã. . .
Nu, Bože, pokli ti, jedina kripõsti,
taj pehar dã piti, kí sinku ne prõsti
ni djevi blaženoj kã Isusa porõdi,
kojom se velik broj sužanstva slobõdi:
O Bože ljuvenĩ, o Bože uzmnožit,
prišlo je i meni zdravicu tuj popit!
Pokli mi ne mõže, vajmeh, bit inãko,
pošlji ju, moj Bože, pošlji ju tutãko.
U vrijeme u svako, kad bude k meni prit,
ljuvẽno i slatko mislim ju ja popit.
Blaženo za toj bud' prislãvno tvẽ ime,
zać mi tvoj, Bože, sud prodli rok i vrime;
ter mene ne umõri taj smrtni nepokõj,
doćijem se pokõri od grijeha život moj. . .
Veselo tijem ću stat i obnoć i obdãn
i s veseljem čekãt, moj Bože, smrtni san,
kí me će rastãvit s telesnom boljẽzni,
a s tobom sastãvit, o vječna ljuvẽzni.
Zãć si ti onaj slas kũ nitkor na svijeti
ne može po vijek vãs jezikom izrijeti!
Ter tko se nasiti te tvoje sladosti,
vječne će dobiti s blaženstvom radosti;
jedina taj slados dreselje ter skrãti
i tužbu i žalos u pokoj obrãti;
i vãs trud skončãvã i svaki nepokõj

kî saj svijet sazdāvā naravi človječkōj.
Zatoj te ja molju, ti meni milos daj,
da mene na volju nasiti slados taj;
nasiti slados taj ako mi bit može,
kū vijekom vas svijet saj skončati ne mōžē,
te slasti neka sit, Jezūse slatki moj,
k blaženstvu budu prit, gdi je kram i dvor tvoj. . .

PJESANCA SUDA NAPOKONJEGA

Kolik je ljetnji dan i duga zimnja noć,
ne more tihi san na oči moje doć,
nit me trud ostavlja ni čemer priljuti,
ner mi se ponavlja nepokoj minuti,
da, vajmeh, svijes moja s večera do zore
tihoga pokôja prijati ne mörë,
i od zore dan bijeli do sunca zãpada
plačno me rascvijeli, da srce ispãda
trpëci tolik trud ki nije moć izrëci,
tvoj, Bože, strašan sud u sebi mislëci. . .
Sve more, sva polja i od mora svaki kraj,
svi otöci do školja ćutit će plačni vaj
od morske vaj smeće i od mutnijeh valövä,
človjèku gdi neće lipsati jadövä,
ter svaki živi duh od človjèčjè družbe
priti će blijed i suh od tolike tužbe.
Još se će poboljšët svaki duh živüci,
i smrti poželjët u suzah plovüci
sunãce nad nami krvavo vidëci
i mjesec s zvijezdãmi u mraku stojëci,
ter sunce neće sjat rad tužne pomrãkë
i mjesec neće dat svjetlosti ni zrake.
I k tojzi pomrãci priti će velik vaj,
zãč tmasti oblãci prikrît će vãs svijet saj;
a kamo maglne s pomrãkôm i tmasti,
sva polja i ravnine koje će popãsti,
i brijege i gore, svudi po sve strane,
i sinje sve more bez zrake sunčãnë! . . .
Nu ne vijem, vajmeh, sad, tko može izrijëti
toliko tužan jad ki će bit po svijeti,
gdi će se razgnjiti sva mrtva telësa
i taj će smrad priti do višnjijeh nebësã!
Vihri će pak silom svijeh strana po svijeti
s korijenkom i žilom svu zelen podrijëti,
da nigdir na svijeti zelene travice

neće se vidjèti ni od grma granice,
poljem i ravninôm ner se će u tuzi
sve svrnut gori dnom dubrãve i luzi,
do lista travicē ner će sve poginut,
da noga od ptice ne ima gdje počinut.
Zãč će taj vihar plah svudi, po sve strane,
popražiti sve u prãh, da ništar ne ostãnē
od luga i dubrãvē u polju i gori,
od bilja i trave, sve što sam Bog stvori;
ledinôm ter stoje bez ploda vãs saj svijet,
zemlja će sve svoje zelēnce poželjēt.
Trudna je misal taj razbirãt, vaj meni,
gdi se će vas svijet saj rastavit zelēni,
i od voća i od ploda i od stabar i od trãvã,
i od svijeh nãrõda ljudskoga narava. . .
K tomuj duh moj mŭći u misleh i trudi,
kad anđel razlŭči od dobrijuh zle ljŭdi,
ter duše izbrãne dostõjne svoj slavi
da se sve sahrãnē ob desnu postãvi,
a s lijeva sve zlobne s velikôm žalõsti,
koje su podõbne pakljenoj tamnõsti. . .
O višnji moj Bože, nu ljubav taj tvoja
trpjjeti ne mõžē da duše bez broja
u ponor padaju od vječne žalõsti,
da vijekom stradaju nebeske radõsti;
ter milost ne skрати prijazan tvoja taj,
Jezŭsa poslãti s nebēsã na svijet saj
neka se upŭti u tijelo sinak tvoj
da svaki ocŭti s boljēzni nepokõj,
sve od svijeta boljēzni da bude podnijēti
s gorŭštôm ljuvēzni za narod na svijēti. . .

PJESANCA FENICI

Ponâvljâm tužice u plamu žestòku,
jak sama fenice u toplom istòku,
kâ došad na staros sama plam pripravī,
svjetòvnu svu rados s životom da ostâvī. . .
Čudno t' je vidjet toj, gdi neće da cvijeli,
od tijela život svoj veselo ner dijeli
koliko da pravi: o smrti nemīla,
život se moj spravi rastâvit od tila;
pokli me tvoja vlas ne mōžē umorit,
odlúćih u taj čas na plamu sva zgorit,
da veće od sada ne budu ja vidjēt
bio danak nikâda ni ovi taman svijet,
koji me za službu veseljem ne plâti,
nerli mi u tužbu svu rados obrâtī.
Pak krioci pleštúći, da se prije rastānē,
živ plamen gorúći učini da plane.
Nu plamen ne ima moć, kako je narav svoj,
da bude vrha doć jedīnoj ptici toj.
Zač ako plamen taj čini da sva zgori,
opet ju na svijet saj u prednji kip stvori.
I opet se ponòvī i perjem odijēva
i taman svijet ovi trudēći uživā. . .
Nu i mene satvòri na saj svijet božja vlas
da život moj gori svaki hip i svak čas;
ter me tać ptici toj višnji sud prisúdi
na plamu život moj po sve dni da trūdī.
A zgorjet nije mi moć ni moj plać ustâvit,
ni u tužbi vrha doć, ni u prâh se rastâvit
na plamu tom stòjē kí sebi pripravljâm
jadòve gdi moje i tužbu ponâvljâm,
gdi mene vrijedi svijet svaki hip i svak čas
rumēnī jakno cvijet kí vrijedi snijeg i mraz. . .
A sada svak sudi, kušaje život moj,
jesu li toj trudi i plaćni nepokòj

koji trud nikomu priljuti ne mogu
ja, vajmeh, samomu izrijeti ner Bogu
koji me satvori i tac me prisudi
me srce da gori i moj duh da trudi.

PJESANCA ŠTURKU

Šturče, slatki razgovore,
jeda te je koja vila
u zelenci posred gore
čemerikom opojila?
Ter nije čuti tvoje pjesni,
da me tiho razgovori,
od tužice i boljezni
moje srce koje gori.
Zač ve zora bijela praska
a Danica zove danak,
i žuberi ptica svaka
ostavivši noćni sanak;
samo pjesan nije čut tvoju
mimo ptice sve ostale
ke s Danicom rajsku poju
ter nebesku Djevu hvale.
Dragi šturče i ljuveni,
ako nijesu tuge koje
u travici u zeleni
obujmile srce tvoje,
pokomoli malo glavē,
pomoli se iz travice
bez prikora i zabave
od nebeske zgar Danice
Lje se čudim toj Danici,
kako tebe s nebes zgara,
gdi se tajiš u travici,
ne kori te i ne kara?
Zašto bi se pristajalo
da te kara, da te psuje
meu stvorenje sve ostalo
tvoje pjesni gdi ne čuje.
Tijem se bolim i tuguju
u žalosti rad ljubavi,

svake ptice gdi svud čuju
biljišući po dubrãvi
i pojúći brijeme traju,
ter kraljici svijeh kraljicã
u pjesãnce hvalu daju,
kã je svjetlja ner Danica.
Tijem pridrãgĩ slatki šturče,
umoli se željnu meni,
nemoj takoj stati mûčẽ
u travici u zelẽni.
Ti se ovdì u dubrãvi,
u pjesãnce u medẽne
i proglasi i objavi
i sadruži trudna mene. . .

PJESANCA: AUREA AETAS

Svijes moja maněna sebe van ostājē
prva ona vreměna u sebi smišljājē;
onadaj najliše kad sjaše zlati dan,
spilica kad biše človjěku dom i stan,
na trzni ali pak u cvijetju i travi
gdi prši tih hladāk od rajске ljübāvi.
A mnozi kraj gore kī zbožno živjěhu
od prutja obōre i od kala pletjěhu;
i od slame i od stane kī bjehu slavni tad,
gdi svračke i vrane ne bi se legle sad.
Rajska ti bješe stvar, moj Bože, na svijeti
toliko slavan dar očima vidjěti,
gdi jelje i borje i s desna i s lijeva
i rajsko lovōrje živ človjek uživā,
i dubja ostāla rāzlika nārāva
velīka i mala što zemlja sazdāvā,
gora i s zagōrjem aliti planīnōm:
pod borjem i jeljem, poljem i ravnīnōm
pojāte pletūci, gdi voda studěna
žubērī tekūci sred sjene zelěna.
Od ljudi stvar svaka gdi gojno živjāše
a zida ni klaka još ništor ne znāše;
polāče bjehu toj i dvori izbrāni,
o Bože višnji moj, o stvorče prislāvni!
Gdi človik zemaljski, kī vrijeme toj bješe,
na zemlji andelski bezlobno živjěše. . .
Još bješe blaženstvo radovat u sěbi,
gdi nijedno kraljěvstvo ne bješe po sěbi;
ni saj svijet razdijěljen na mnogo granicā,
ni toli rascvijěljen od mnozijeh tužicā.
Nit bješe gradōvā ni slavnijeh polāčā,
ni trudnijeh jadōvā ni tužbe ni plača.
Nit bješe poznālo govedo u te dni
ni jaram ni ralo ni lemiš gvozděni.

Na svijeti ne bjēše rodil se još nitkōr
 skovāti da umjēše motiku ni kosōr,
 ni gvozdja ostāla, o višnji Bože moj,
 koja su zadāla težaku krvni znoj.
 Niti se trpljāše po vās dan u brazdi,
 ni lozje sadjāše kako se sad sadi.
 S glotinōm pšenica jošte se ne znāše,
 što dava zemljica u ove dni naše;
 zašto Bog za hranu človjēku davāše
 nebesku tuj manu kâ na tli padāše;
 a komuj drenjine i maginje slatke,
 želūdi i smreklinje i voće još svake
 pitōmo sve voće davāše s divjāči,
 da človlak što hoće uživā i slači. . .
 Tijem, Bože, milos daj i ljubav ne skrāti,
 ner ovi obiĉāj u stari obrāti,
 neka se svijet ovi u bludu kī tone,
 opēta ponōvī u stare zākōne,
 da se svi nārōdi podobno akō je
 o zelju i vodi njegovjū i goje;
 neka se mijene sad po svijetu strana svijeh
 polāĉe i svaki grad od slame na stanijēh.
 Biseru i zlatu i svili grimiznōj
 i finom skrlātu skrati vlās, Bože moj;
 da je zlato i svila i biser za ništa,
 kako je prije bila u stara godišta;
 i skrlat, moj Bože, ĉin' dragos da skrati,
 u odjeću od kože svoj ures da obrātī.
 Još višnji moj Bože, molim se ja tebi,
 ako se stēć može kâ milos pri tēbi,
 prijāzan sastāvi od draga do mila,
 s pravednom ljubāvi kako je prije bila,
 i mimo sve ino opēta sjedini
 opĉēnstvo jedino a himbu raščini.
 Zaĉ veće nije sade, mogu reć, ni malo
 razlōga i pravde za sjeme ostālo,
 ni ostalijeh dobārā, opĉēnstvu najliše,
 u vremena stara kakōno prije biše.

PJESANCA JAGANJCU

Velmi t' je nebavac smiljen na skončanju
pritihi jaganjac kad je na zaklanju,
ki neće da předā ni kaže zlu volju,
bridak nož gdi gleda da mu njim prikòljū;
smiljeno ner takoj ne bleje ni muči,
dokli smrt život svoj od tijela razlúči. . .
Jagnje sam bezgrěšno, zlosrdje tijekom skrati,
vaj nemoj tač prešno mē grlo priklāti,
zač ni sud podoban da ni će pravda toj,
ja ki sam bezloban, da skратиš život moj;
ar vajmeh boljezniv, pravědno mogu rijet,
nikomu nijesam kriv što živjeh na saj svijet,
ni raspa ni štete ne učinih nikāda,
nit pitam osvētē vrh tebe ja sada,
koji zled tuj tvoriš da mene tač cvijeliš,
vaj da me umōriš i s duhom razdijeliš. . .
A nije se na koga ni cvilit ni tūžit,
zašto su jur mali, slobodno mogu rijet,
pravědni ostāli ki sude ovi svijet,
ki vajmeh na volju sve stado nejāko
i deru i kolju u vrime u svako;
ter ne vijem, Bog pravi što trpi i pati
da našoj nārāvi zlosrdje ne skrātī,
da odzgar Višnji kram vrhu nas ne otvōri,
da pošlje živi plam vrhu nas da zgori.
Ar da se svijet ovi, kako bi razlog ktio,
opēte ponōvī, vele bi blažen bio;
nu se grijeh i zloba ponāvljā svaki čas,
rad kē se podobā da pade vrhu nas
zlosrdje od Boga, vaj, neka sud pravi
pedjepše svakōga, tko svoj grijeh ne ostāvī. . .
O srca kamēna, mramorna nārāvi,
nepravdo bezrědna, o vučja ljūbāvi,
o umrli ljudi, k Bogu se priklōnte,

parjajte zle čudi, pravednijeh ne koljte
zle čudi bezrédne pri sebi ne gojte,
i krvi pravédne prolijevati nemôjte.

PJESANCA LAKOMOSTI

Moj Bože, tko bi taj, koli bih rad znati,
u zemlji vječni vaj tko poče kopati,
od zlata ter rude iskopa čovjek taj,
rad koga sve trude provodi vas svijet saj. . .
Jošte zlo čini toj prokléta lakomš, a
da je svudi rat i boj, i tužba i žalš,
velike jadove ter svijetu zadava,
oreći gradove od mnogijeh država,
kraljeve cvijelēci i mnogu gospodu,
na ropstvu mijenēci vlastitu slobodu.
I ki su vlādali veliko gospoctvo,
ti su sad poznali sužanstvo i ropstvo,
ter život provode u sjetnoj pečali,
želēci slobode s kōm su se rastali.
Trudno je još vidjet gdi lakom nepokoj
omasti vas saj svijet u krvi čovječjoj,
ter vajmeh nije polja, ni brijega ni gore,
otoka ni školja što uzdrži sve more,
nit je grad ni selo, lakomo pošlje
gdi nije razvelo korēnje i žilje,
kijem trudi i prudi i kojijem skončava
svaku vrst od ljudi što narav sazdava,
na zdravje ter se proć nikamo ne more,
ni obdan ni obnōc, ni kopno ni more,
ner se svud uzdiše, u sumnji stojēci,
pri blagu najliše guse se bojēci
i ostalih ljudi zlijeh, ki deru i kolju
putnike strana svijeh po gorah i polju. . .
Tuge su još gore dušica gdi vene
zać se nać ne more vodiće studēne,
vodiće studēne ni zimi ni ljeti,
ni sjence zelēne, ni dubka vidjeti,
gdi bi se od tužice putnik oporavio
i kaplju vodiće na jezik svoj stavio.

To li gdje kraj rijeke trudni se namjĕrĕ,
 žalosti velĭke slijede ih i tjere,
ter poĉnu tuj suzit od velje tužicĕ
 zāĉ nije moć okusit te bistr̩e vodĭcĕ.
Ter velmi predājū gdi tamo kraj rijeke
 skorūpom plivājū nakāzni rāzĭlike,
navlāš kukudrili kĕ nije moć izrijeti
 koli su nemili i strašni vidjĕti;
i zmija krilātijeh i ostāle žalōsti
 u rijek i u blatijeh vidjet je zadōsti,
ter nije jezĕra ni blata ni rijeke
 gdi nije ĉemĕra od smrti od prijek̩e.
O Bože milostĭv, koli je gorko toj
 od žede trpjet gnjiv i smrtni nepokōj,
gdi bistr̩u vodĭcu trgōvci gledājū,
 a od žede dušĭcu pri vodi pūštājū. . .
Lakomos od zlāta zāĉ ĉini, moj Bože
 da se brat u brāta poufat ne mōžĕ;
zāĉ gdi je imānje, svi mudri govōrĕ,
 ni u komu ufānje prijat se ne mōrĕ. . .
Ner vajmeh jednāga svojtu i tuđĭne
 lakomos primāgā da ljubav pogĭnĕ,
ter ljubav jedĭna za tužnu lakomōs
 od oca do sina svrne se u žalōs.
Jadōve tko take mislĕci ne cvijeli,
 gdi sinke od majke i oca još dijeli
lakomos tužna taj kā zlato objāvi
 i u ropstvo vas svijet saj pod svoju vlas stavi. . .

REMETA

Stante zvijeri, stante ptice
i ostali boži stvore,
navlaš ribe pliskavice
ke plovete sinje more,
moju tugu i nevolju
da čujete i boljžni,
što pripijevam sam na školju
u jadovne moje pjesni.

O Neptune, i tebe molju,
zlosrdo se ti ne plaši
i valovom ne daj volju
ner pučinom sve utáži.

I molim te rad ljubavi,
da namiriš trudna mene,
iz pučine sve priplavi
na kraj školja sve Siréne:
neka vide, neka čuju
bolježnive tužbe moje
gdi ja cvilim i tuguju
sam na školju ovdi stóje.

Arione moj ljuveni,
kad valovi stanu mirom,
na kraj školja i ti k meni
na dupinu priđi s lirom;
na kraj školja ter ćeš čuti
jadovite moje pjesni,
što srdáccce moje čuti
od tužicé i boljžni. . .

Obráh dvore za pokóru
gdi nije čuti razgovóra
da se s drazim razgovóru
u pučini sinja mora.

Za pokóru obráh spile
gdi su stijene i litice,

gdi je hriđje i gomile,
 kudi laze gušterice.
 Gdi pitômê nije zelëni
 nit je buksa ni čeprësa,
 ner u hridju meu grebëni
 mnoštvo raste od čepljësã. . .

Drače mi je za ružicu
 a koštrava za tratörak,
 i kopriva za ljubicu
 za narânče suh javörak.

Lovor mi je za lemüne,
 troskot mi je za bosilak,
 a česvina za četrüne
 koja smeće zelen listak.

Oštra zima kadli pride
 ter se nadme sinje more,
 valovi se svuda vide
 po pučini kako gore.

Ter su tuge ter su jadi
 gdi od oštra i garbina,
 kad se more s krajem svadi
 vali jašu dovrh stijena.

Kadli s kraja sjever dune
 ali plaha tramuntana,
 oči mi su suza pune
 gdi prah lijeta sa svijeh stránã.

Od mečãvê još pečãlim
 i od mraza još tugùju,
 na pepelu gdi se palim
 a za nokti zapuhùju.

Još ni ljeti još ni zimi
 nije k čerjënu moći priti,
 kako u paklu zač se dimi
 ter mi hoće oči ispliti.

Još je tuga i nevölja,
 munja oči gdi zabljičësti
 i sve trepti do vrh školja
 kad zagrömi i zatrijësti.

Još je nje^a huda mr^aka
i bolj^ežni i tužⁱce,
gdi opsin^u iz obl^ak^a
nad pučin^om pijavice,
ter se more ognjem stvori
i sve more zakrv^{av}ē,
kako pakao ter sve gori
put od školja kad se sprave.
Nu ja tada Boga molju
i u zvonce tada zvonim
ter tuj tugu i nev^olju
ja od sebe takoj gonim.
Vrh svijeh tuga još su tuge
kad se vali s krajem svade,
podiraju sve pol^uge
kako da ih davli vade.
Ter ja stenjem i uzdišu
moju plavcu kad izvl^aču
u spilⁱcu u najviš^u
gdi do grma vali plaču. . .

PJESANCA GOSPODI KRSTJANSKOJ

Istòčni vaj care, sva slavo pogãnskã,
zãpãdñi ÷esãre, o kruno krstjãnskã,
o kralji od Frãnce, banovi i duke,
gdi vam su ufãnce i vaše odlũke?
Da li vi mislite uvijek živjeti
ter narod cvilite da stoji u sjeti?
Pješce i konjike što u vojsku sabrãste
od smrti od prijeke da li strah ne imãste?
ter maçi i sablje nage se podirũ
i vaše korãblje svijet plijene i odirũ!
I sve su poljãne i drumi svijeh stránã
u krvi oprãne od tužnijeh krstjãnã!
I sila pogãnskã umnõži svoju vlas
a krv se krstjãnskã prolijevã svaki ÷as!
I kopno i more tuži se sa svu moć,
zã ÷itkõr ne mõrẽ slobõdno drumom proć!
A nije milõsti ni mira ni goja,
ner velje žalõsti i tužbe bez broja,
i uzdaha s tũgãmi od stara do mlada
i svake suzãmi polijeva od jada
majke i sestriçe, zã svojijeh stradjãjũ
i mnoge udovice u crnu dni traju.
A za toj svijeh molju, rec'te mi Boga rad,
što se ste u polju s orũžjem stali sad? . . .
A plaçe krv na vas prid Bogom i cvili,
koju ste do danãš po zemlji prolili.
Prid Boga suzice još su se skupile,
bezgrẽšnẽ dušice koje su prolile,
vajmeh, oružnikom, zašto vi daste vlãs,
pješcem i konjikom, neka im vãzmũ ÷ãs.
Da bi se ne steklo i da vam nije prirõk
što se je vam reklo za plaçni vas uzrõk,
i što vam govõrẽ, kojijeh vi cvijelite,
polãçe i dvore kojijem vi plijenite,

i takoj u plijenu jakino sve ljudi
činite nescjenu i od Boga i od ljudi!
Vaj, da li božji sud i pravdu splesaste,
pravednijeh odasvud gdi takoj prognaste?
Ah je li toj pravo, hoće li toj pravda,
oružje krvavo krstjane da vlada?
Vaj, što puk cvijelite ter sudom nepravijem
države dijelite oružjem krvavijem? . .
O kralji, a za toj ljuvëno molim vas,
prikloni svak stijeg svoj i oružnu oholas;
smirte se meu vami rad božje ljubavi,
grozni plač s suzami neka se ustavi,
da narod ne jada, koji ste cvijelili,
koji ste dosada oružjem dijelili.
Neka se raduju, neka se veselë,
koji sad tuguju i mira ki želë.

PJESANCA SLAVI CAREVOJ

Sliš' svako stvorénje razlike nãrãvi
mê grozno cviljénje i moj plač krvãvi,
slišite uzdah moj i gorku bolježãn
i tužni nepokõj kî ãutim noć i dãn. . .
I tebe, zemljo, još slatko ću moliti,
jeda me kako mož' u tugah združiti,
čin' da se zajedno, o zemljo, združimo,
da s plaćem narèdno prid Boga tũžimo,
da nas Bog usliši, da milos ne krati,
ner da nas utjèši i k sebi obrãti;
da strašno ne sudi ner svojom ljũbãvi
na svijeti zle ljudi na pravi drum stãvi,
kî misal svu svoju staviše u oholã
da rimsku gospõju pod svoju stave vlãs,
svaki njih ter zove izgłãsa dan i noć
istõčnẽ vukõve da im su na pomoć,
vukõve i lave ter k sebi potèžũ
da rimske sve slave do traga poplèšũ.
Bijesan lav ter stoji s istõka pripravno
da rimsko posvõji gospoctvo prislãvnõ
i rimsku gospõju, kũ sam Bog oblũbi,
koja sad vlas svoju na prešu jur gubi. . .
Za koju, vajmeh, stvar uzrokom zlijeh ljudi
prolijeva slavan car krstjãnskũ krv svudi.
Tijem svjetlos zgar dana sa svijemi nebësi
prosvijètli Otmãna i orũžjem urèsi,
mimo sve ter ino za nař grijeh se zgodi
otmansko koljẽno da naprijed prohõdi;
i Bog ga umnõži za grijehe toľike
pod svoj stijeg da složi držãve razľike.
Sabljom ga opãsã i ktje mu vlas dati
da ljudi zla glasa sve u krv obrãti.
Jořte ga umnõži božja moć velľka
da u harač podlõži gospoctva razľika;

ter kopja i sablje jak sunce svijetlê se
i svoje korâblje po môru bijelê se,
kad jedra otvôrê, da ih je vidjêti
kako snijeg vrh gore i zimi i ljeti.
I svudi gdi pade ter s vojskom pribîvâ
sve ravne livâde šatôri pokrîvâ.
Kadli se upûtî, bijele se tumbâni
jak bijeli labûti po ravnoj poljâni.
A što su škuflje u zlatu potkâne,
što li demiškije srebrom okovâne!
I perje od vitêz što nose na glavi
pod nebom taj urêš ljepši se ne objâvi!
Ter slavno gospôctvo i slavna vlas svoja
postavi u ropstvo sužanstva bez broja;
sve sabljom povâli i u krvi zamûti
i ognjem popâli kako zmaj priljûtî;
i leti visôko, oholo se vija,
jakîno plah sôkô ždralove kad zbija.
Svijem carom ter je car, jošte je k tomuj sad
svijem kraljem gospodâr s istôka u zapâd,
kako trijes gromêci iz višnjijeh oblâkâ
sve sile lomêci krstjânscijeh junâkâ. . .
O slavni Hrvâti, i vâs li ognjem zmaj
do traga pomlâti i dâ vam plačni vaj!
ter vaše gradôve i kotar ostâlî
i slavne banôve sve ognjem popâli,
i vašoj držâvi kû nogom poplêsâ
nijednog ne ostâvi hrabrênôg vitêza!
Ner sam Klis ostâjê u kî se uzda puk,
nu i njega s potâjê optjêčê bijesan vuk
na njega ter reži i husta još zubi
i hitro ga preži da ga prije izgûbî!
Ter ga će zaklâti iz krova skoro dan,
zâč ga će izdâti zli ljudi od krstjân.
O slavni Klišâni, što vam sad ja velim,
vitezi izbrâni, raspa vam ne želim;
ner za vas ja molju Višnjega svaki čas,
tuj s tugom nevôlju da odvrati svu od vas;

a meni prostite na ovaj riječ moju
 i vi krv prolite hrabreno u boju.
 Vaj, drazi Klišani, ali vi ne znate
 što su zli krstjani a u njih se uzdate!
 Čujte se svakoga i oči prostrite
 i samo od Boga pomoći prosite,
 neka vas on vlada, neka vas on shrani,
 i uvijek i sada zlijeh ljudi obrani.
 Opeta moj Klise, ovo t' se govori,
 bljudi se, bljudi se, blizu t' su zlotvori. . .
 A sad svak na svijeti učini pravi sud,
 gdi mogu podnijeti nebesa tolik trud!
 I svako stvorenje kako se ne smuti
 moje govorjenje žalosno gdi čuti,
 gdi željno tuguju misleći taj poraz,
 a zaman klikuju svaki hip i svak čas,
 da zlobe ostave krstjane i grijeh svoj
 i da se priprave jednaga biti boj;
 da se sva samire gospoda od krstjan
 da lava odtjere k istoku na svoj stan.
 A neće na volju čuti moj tužan glas,
 nerli se sve kolju meu sobom svaki čas;
 a taj ih lav zoblje, čemeran i jadan,
 i plijeni i kolje s istoka noć i dan;
 njegov a ter slava, njegov a ter sila
 tuđih je država bez broja skupila.
 Dubrovnik slabi grad još se njemu tač
 od mnogo ljet do sad postavi u harač,
 i služi mu vjerno, vazda je vjeran bil,
 ter gojno i mirno počiva pod svoj kril.
 I Turci ki znaju koli ga ljubi car
 svi mu se klanjaju, scijeneći dragu stvar.
 Ma nu se ja boju, gizardavi grade moj,
 da slavu tuj tvoju ne izgubiš za grijeh tvoj:
 bijesan lav zač može i tvoju skratit vlas
 za tvoje raskoše i tvoju oholas.
 Molim te tijem drago, za ljubav jedinu,
 ne uzdaj se u blago ni u tvoju tvrđinu;

ne vzdaj se u cara, ni u pomoć krstjânskũ,
zãč višnji Bog zgára krijepĩ zlěd svaku.
Zatoj se ti spravi ter hrlo na pospijěh
oholas ostãvi i ostãli svaki grijeh;
s Bogom se ti združi i mimo sve ino
i dvori i služi otmãnskõ kolino.
I tebi govõru koja neć' vojevat,
po kopnu i moru ako ćeš kraljevat,
u slavi vrh blata, razbludno stojěci
i lava krilãta pri sebi gojěci:
baniš se i dičiš da more kraljũjěš,
a s carem lisičĩš a s kraljem vuhũjěš;
ter se hoć' tovĩti vrh blata ležěci
i s himbom lovĩti iz krova prežěci. . .

MOJA PLAVCA

Vrime jur prihòdi da s božjom ljúbavi
život moj pribrodi pučinu u plavi,
u krmu vjetra ćuh dokli mi sad prši,
jeda moj trudan duh svu želju izvrši,
ter vjetric tih i taj i plavcu i mene
u porat na on kraj blaženi priženē,
na zdrávlje da sada tamo se priplávīm,
minutijeh svijeh jada jeda se izbávīm.
Záč velik nepokòj ćutio sam i ćutim,
da pređe, Bože moj, s plavcom se upútīm,
da gojno počīnu gdi bih rad počivat,
kad morsku pučinu ja budu priplivat.
Trudēci tijem prešim, pun truda i vaja
da pređe odrijēšim moju plav od kraja.
Záč komu bih ovi kraj ostavil gdi trudim,
mnim da bih dobil raj dobiti kí žudim.
A toj zna živi Bog, svakoja kí vlada,
kolik trud ja nebòg podnesoh do sáda,
želēci plav moju s velikom ljuvēzni
nakrcat u goju, pojući u pjēsni.
Nu misal priljūtā hini me i vara,
záč ne imam pedūta ni dobrieh mrnára,
ter sidro salpāti ne mogu, vajmeh, sam
ni jedra gindāti aliti da kalām,
ne imam timunijera, timunom da vlada
ni vješta naukiyēra da u naćin plav sklada. . .
Trgòvac i škrivān zlu dobit priklādā,
ki obnòć i obdān divanu potkrādā,
divanu onuj, dim, kŭ, vajmeh, svijeh strana
odrtu sad vidīm oda zlijeh krstjānā,
ka je prije vlādāla duhovna sva blaga,
a sad je ostala i gola i naga;
kradena i plijenjēna a sad je za ništa
od svojijeh scijenjēna u svoja godišta,

ter se sad skončāvā, ni ū goju ni u miru
od crkóvnijeh glāvā kê ju sad odīrū,
odiru nebōgu da naga zlopāti
da svoj rod pomōgū plačnijemi dukāti. . .
Tijem rec'te za ljūbāv, čemu se nādāte,
crkōvnu koji plāv lupeški vlādāte?
gdi je pravda, gdi je razlōg, ali ste sebe van,
gdi je duša, gdi je Bōg i gdi je sudnji dan?
Ako vi scijēnite da čete umrijēti,
što takoj plijēnite božji stan na svijeti?
Neće li plačni vaj skoro prit i on čas
kad vam će rasap taj vrh glave pasti vas? . . .
Još te ću moliti, Jezūse jedīni,
ne daj me pokriti tmastojzi mrklīni;
mrkline ni mraka ne daj mi vidjēti,
ni tmasta oblāka, čijem budu pripliti;
ner nebo sve jasno čin' da sad nahōdīm,
da časno i lasno pučinu pribrođīm,
da moja sva jedra bez plahe fortūnē
tihim se iz vedra vjetricom napūnē.
Čin' da se još plata od vīhār još skрати,
moja plav krcāta neka se ne izvrātī. . .
Čuvaj ju od milīnē morskoga saplūna,
gdi trudna plav gine kada dme fortūna;
čin' mi još tvoja vlas i velja tva ljūbāv
svaki hip i svak čas busulo da je uprāv,
po zvijezdi nebeskōj kâ ne ima zāpāda,
da s plavcom život mōj krmi se i vlada;
zāč sama zvijezda taj meu svijemi zvijēzdāmi
timuni vas svijet saj i nebo nad nāmi. . .

ORLAČA RIĐANKA
REČENO U BLATU RIBAROM

Tijem tko nije sasma gluh, taj uho otvori,
ter zbiraj što moj duh Blac̃anom govori.
Čut čete, slišite, opet vam govōru,
i zlatom pišite na bijelom mramōru,
da ostājū od mene u Blatu u slanu
vjekūšte spomēne za biljeg o stanu.
Tijem stante ter čujte, opēta molim vas,
jadōve priljūtē i toli trudan glas,
što vam čes umijēsi, da zemlji pod kolo
vaš bis se ponizi i hvastanje ohōlo,
ter grēdē na vaš dom do mala vremēna,
što čini trijes i grom i munja ognjēna.
Er višnjji hoće sud, a rok se približē,
da vas ta tolik trud zlameno pedēpšē;
erbo se banite, da lava krilāta
pri sebi hrānite u kruni od zlata,
i da ste vojvōda i s desna i s lijeva
od slanijeh svijeh vōdā kē narav proljēvā,
ter more vlādāte ter zimi i ljeti
zločincem ne dāte krstjāne pljēniti.
Ter tako sve strane sterēte svudje glas,
da vode sve slane pod vašu stoje vlas,
i da ste gospoda kojoj se rijet može,
da svoja sloboda polipsat ne mōžē.
I vaša taj slava po vodah kud brodi
pod krilom od lava s napriřtkom prihōdi,
koju Bog dopūštā i sreća sadruži,
pohvāla vjekūšta da je slijedi i druži;
oholas ter vaša za toj, vaj, kud hodi,
više se uzmnāžā ner joj se prigōdi.
Er je more slano po božjoj ljūbāvi
općēnstvu sazdāno neka ga svak plavi,
u miru i u goju da ga svak uživā
slijedeći čes svoju gdje hranu dobivā.

A što se banite da more svijeh strana
 od lupëž brānite, najliše od pogānā,
 gola je toj laža i smijehu dostōjna
 i kako sve tamāša od ljudi prikōrna.
 Er se od vas razlōži da ste vi Blačane
 opūzle kokōši na daždu oprāne!
 Zāč vaše korāblje kad ste s kim u rati,
 ni kopja ni sablje ne smijete kāzati;
 stigove gdje turske kad sretu i očūtē,
 jak ždrali i guske smetu se i smute,
 bježēci nazāda gdje od straha svijeh takōj
 krvav znoj propādā, čijem shrane život svoj.
 I toj se je djelo, čemerno i ljuto,
 čestokrat vidilo u brime mīnūto;
 i otkle ste postāli vi nijeste do sāda
 orūžjem prijāli ni sela ni grada,
 što je tursko najliše aliti pogānskō;
 i na vas uzdišē poglāvje krstjānskō.
 Taj vaša nevjēra, vaj, mnogu gospōdu
 u rasap rastjēra, da izgube slobōdu.
 A taj će omrāza po višnjoj milōsti
 s velika porāza vrh glave vam pasti;
 er se toj približē i brijeme prihōdi,
 da vas gniv pedēpšē po slanoj toj vodi. . .
 Tijem tlapstvo parjājte i himbe tolīke
 ter na trst ribājte glavoče i slinke;
 er svudi zveči glas po svijeti opčēno,
 da orūžje nije za vas neg žensko vretēno.
 Tijem kanav prēdite a orūžje sve bijelo
 u čever spravite, gdje vam je i djelo.
 Pletite i janke i gamad ostālu,
 gambōre i rake ter lovte po kalu,
 i barke armājte ter tamo na stanu
 s norci se tjerājte po Blatu po slanu.
 Vješti ste voziti, a vojnīce prave
 ne umijete nositi košulje krvāve,
 ni hrabren boj biti, ni jezdit konjice,
 ni kopja lomiti u polju od vojnīcē.

Vješti ste pri školju lupare lüpāti
a kopja u polju ne umijete vladāti.
Ter kad se boj bije, Blačani pridrāzi,
rda vas ubijē, a strah vas porāzi.
Zatōj vam govōru, orūžje parjāte
po kopnu i moru, u Blatu se tājte. . .
Strah me je još rīti što vidim po duhu
gdje vam će zgorīti sirōva uz suhu;
s tolikom žalōsti kā ima prispjēti,
človjēčjoj slabōsti trudno je izrīti.
Er vidu, hoće sud, da se taj zlēd pati,
čim kriva vaša ćud k pravcu se povrāti;
zāč kopno i more jur veće na svijeti
toj vaše ne more zlosrđje podnijēti;
susjēdstvo najliše gdje gori od jada,
jak grozno uzdišē, primrli od glada.
A taj bič i frusta, erbo se slavīte,
gladnikom iz usta zašto hljeb vadīte,
zatōj vam zmaj prijēti s istoka govōrē
skoro ću prostrijēti po Blatu šatōre. . .
A himbu ostālu i vaša djela,
u otājnom zrcālu koja sam vidjēla,
sada ću otkrīti i bistro ću rīti,
neka se očitī vaša zlēd na sviti,
svitljāj stvar svaka da čini pravi sud,
koliko je opāka zlohītra vaša ćud,
s kojom se iz blata sprāvljāte pripravno
na krmu od zlata u mjesto prīslāvno.
Dubrōvnik se zove kī se može rīti
u slavi da plove svih strana na sviti,
ter mu se sazdvāva toliko velīka
čas, slava i hvala oda svijeh jezīkā,
dostōjno erbo je i razlog je pravi,
vrijednosti rad svoje da ga tāč svak slavi.
Od mira tvrdīnōm slavi se svijeh strana
i vjerom jedīnōm oda svijeh gradānā,
najliše mladōsti kā s desna i s lijeva
suncānōm svjetlōsti u orūžju odsijēvā,

ter se svak snebivā vidēci gdje takôj
 oružje odsijevā svjetlosti sunčanôj;
 k tomu bi svak rekao da je Marte plah bojnik
 u oružju dotekao brāniti Dubrovnik!
 A što su tornôvi u kom su ohôli
 tač s krunom orlôvi i sivi sokôli!
 A što su mrnāri pod krilom Vlahuše!
 Nijesu toj ribāri od blatske kalužē,
 neg toli gizdāvi i toli hrabrēni
 jak vuci i lavi i zmaji ognjēni:
 to je vjerna stražica jakino u zôri
 istočna Danica pastiru u gôri;
 straža je toj vjerna i slozna je ruka
 i ljubav zamjerna od mrnār i puka.
 To je verno ufānje, to ti je sve sada
 pokôjno uzglāvje vladaocu od grada.
 To je čas gospode, koja se može rijet
 da svoje slobode ne dadu za vās svijet;
 i prije će užēci i sebe i mire,
 negli se odrēci od zlate bandijēre.
 Ridānka za toj sad Blacānom govôri:
 Dubrôvnik slavan grad u oružju vās gori,
 a Srdevu goru tako Bog utvrdi
 svakômu zlotvôru da silu pogrdi;
 er se tuj bulikān pod gorom udômi,
 da riga suhi plam, da trijeska i gromi.
 Ter takoj kraj mora kad počne trijeskāti,
 hoće se sva gora od groma rastāti;
 i svak bi prosudio da ognjem ta tvrda
 da je drugi Muncibio pod gorom od Srda.
 Zatoj se uklônte ter se Dubrovniku
 Blacāni poklônte za krepos toliku;
 Dubrôvnik erbo tač, oholi Blacāni,
 objēstran bridak mač s nebesa zgar hrani,
 da taj mač porāzi svaku vrst od ljudi
 tko mu se omrāzi i tko mu zlo žudi.
 Zatoj se spoznājte, neharni ter takoj
 Dubrôvnik ohājte, a s Turci bijte boj. . .

PJESANCA MUZAM

O muze, molim vas, za ljubav svijeh bógā,
slišajte trudan glas od mene nebōga,
i suze i uzdah moj toliki na svijeti,
trpēci nepokōj kí nije moć izrijēti,
gdje, vajmeh, trudēci ne može svijes moja
ni javi ni spēci prijāti pokōja,
razmi sam u tuzi družēci tolik trud
ter ni ja ni druzi učini ne vijem sud,
otkud bi uzrok taj, tko li me prisūdi,
trpēci tolik vaj da život moj trudi,
lugovi najliše stranputno hodēci,
gdje moj duh uzdišē velmi se bolēci.
Lje takoj sam sudim, da ste vi uzrok vās,
lugovi da trudim svaki hip i svak čas,
sam vajmeh hodēci bez družbe po sebi,
sve boge molēci koji su na něbi,
jeda se smilūjū na mene kí trudim
ter mi dar darūjū prijāti kí žudim.
A druge ne želim milosti i ljūbāvi,
ner da se nasēlim u vašoj dubrāvi. . .
Zatōj vas molim ja, ako mi bit more,
za sunce koje sja nad nami vrh gore,
izajdi jedna van ter milos ne krati
ter moj mrak u bil dan i u svitlos obrāti.
A same činte sud ter čete moć reći,
da mi se težak trud navali vrh pleći,
gdje kako slijep hodim po gori zelenōj
ter trudan provōdīm čemeran život mōj,
vaj, gdje se sam skitam bez družbe hodēci
i milos tuj pitām sve boge molēci,
jeda kā od gospōj od vaše te družbe
prikrati nepokōj i moje sve tužbe,
da svojom ljuvēzni, čijem sam živ na svijeti,
ja budu sve pjesni zaglaviti i spjeti,

neka su od mene, ako se može rijet,
vjekûšte spomène, dokoli teče svijet.
Osnova nije duga kâ još nije dotkâna,
ter žalos i tuga rve me svijeh stránâ;
a sam se spoznâvâm da je kratak život moj
ter se vas skončâvâm çutèci nepokôj,
gdje prijeka smrt preši, svijem ljudem nemîla,
da naglo razdrljèši moj život od tijèla;
ter je trud i muka gdi od velje slabôsti
trepti mi sva ruka i ostale sve kosti,
ter perce vlâdâti ne mogu od tuge
ni pjesni skladâti ni kratke ni duge. . .

PISANCA U POMOĆ POETAM

Lončarom je gnjila dana
kada lonce pripravljaju,
da ručice pristavljaju
kako hoće sa svijeh strana;
a pengatur vrhu svega
ima volju i oblasti,
da ne štedi nijedne masti,
kako hoće da sve penga.
A poetam čes pogodi,
neka slijede mužu svoju,
da na volju pjesni poju,
kako hoće u slobodi.

PJESANCA MARINU DRŽIĆU U POMOC

Svijeh vas molim rad ljuvèzni,
plemeniti Dubrovčane,
kî pojète rajske pjesni
i sijete po sve strane:
tako da bi vaša mladost
u veselju segaj svijeta
svako dobro i svaku rados
uživàla mnogo ljeta,
vašeg starca namirite
kriva suda ne činèci,
kijem Držića sad tvorite,
svoga truda ne scijenèci.
Kî pjesânice rajske poje
prid poláčom od gospòdè,
meju vami tamo stòjè,
svi rāzūmni gdi prihòdè;
a nikoga ne potkrādā,
razmi svoju svijes lomèci
te gizdāve pjesni sklada
bez pokòjna sankā bdèci.
I kad hoće trudan spati,
ne ima mira ni pokòja,
zāč ga tudjer počne zvati
elikonska muža svoja,
kā ga krmi, kā ga vlada,
kā mu kaže drumak pravi,
da s razlògom pjesni sklada
kako vila u dubrāvi.
I kara ga kad ga budi,
da ne gūbī vrijeme svoje,
neka mūci, neka trudi,
neka rajske pjesni poje;
s razgovorom od pastirā
da se čudi sva dubrāva,

otkud slados taj izvîrā,
 kojoj nijedna nije zabāva.
 Od ljûbāvi a najliše,
 koja starca ljuto rani,
 da procvîli i uzdiše,
 jedva život da sahrāni;
 da se starac taj spomēnē,
 koje trude starac pati
 od strilicē od ljuvenē,
 s kê se mnokrat život skrati.

Inostranci, kî su s dvora,
 i gradāne plemeniti
 Marinova razgovōra
 ter se slatko svak nasiti;
 navlaš vlašci. . .stari
 svi rekoše i knezōve:
 ne vidjesmo ljepše stvari
 od narēdbē Marinōvē,
 od koje se snebivāmo
 tuj vidēci krasnu diku,
 kû sladōsti priživāmo
 u slavnomu Dubrovniku.

Navlaš njeko dijete malo,
 kô imaše zlata krila,
 slijepo¹, krasno i pristālo
 i na bedri trkač strila,
 i luk napet na ramēnu,
 ter gdi udāri svoja strijela
 po mramoru i kamēnu
 rastaje se u sto dijela.

A pastîrče njeko mlado,
 boleći se svojijem čaćkom
 protiv njemu bješe stalo,
 da ga osvētî svojom praćom,
 ne mārēci togaj luka,
 ni od zlata ljute strijele,
 kê nošaše posred puka

¹ misli se na Amora — slijepu ljubavnu strast

mnozijek grozno da rascvijêlê;
prid poláčôm ter kí stáhu,
gledajući te lipôsti,
svi se velmi snébiváhu
od djetinskê te kripôsti.
Marinove pjesni dake,
Dubrovčane moji drázi,
dostojne su slave svake,
otkoli se tač proglási.
A to mu je zvijezda dala,
pod kojôm se na svijet javi,
da je po njem vječna hvala
s Dubrovnikom svoj držávi.
Tijem ga muže posvojíše
elikonске slavne družbe,
ter mu venčac pokloníše
za njegove verne službe;
venčac velim lovoríkê,
kí ne sahne, kí ne vene,
ner je zelen po sve vike
i u vrijeme svako zene;
da se diči, da se gizda,
uresivši svoje vlase,
jak na nebi svijetla zvizda
kad s večera vole pase;
svaka vila u dubrâvi
da pravêdno može reći:
dostojan je vječnoj slavi,
kú bi mnogi radi steći.
Pastirice i pastíri,
sve djevice i gospôje,
i od luga svi satíri
neka slave pjesni svoje.
Neka reče bog ljuvêzni:
izvršita svoja mlados
po načínu sklada pjesni,
da je svomu gradu rados.

VILA

Zašto me ne stvori nebeska, vajmeh, vlas
javorkom u gori u oni tužan čas,
kad ja bih sūđena od suda svijeh boga
da hodim spućena od robstva neboga?
Zač veća nije tuga ni žalos na sviti
ner samu bez druga grlicu viditi,
za drugom toj ptici gdi se duh podirā,
na suhoj granici gdi tužbe razbîrā
ter tuži i cvili žalosna sred luga
kad ju smrt razdîli od vjernoga druga;
I oni suh javor, na komu tugujē
živ kāmî i mramor i lug ju vas čuje,
gdi željno pribivā združēna s tūgāmî
i sva se polivā od jada suzāmî.
Među sve plaču moj, gradāni ljuvēnî,
gizdāvî perivoj u gori zelēnî,
gdi gojih lipi cmilj i drobnu ružicu,
kaloper i bosilj i kromu ljubicu
i rāzliko cvitje svakoga nārāva,
ljeti i prolitje ka narav sazdāvā.
Još zimi urēšen perivoj gdi je taj,
vidi se tuj zelen zemaljski jakno raj,
i tuj se razbîrā sva sladost medēna
jezer gdi izvîrē iz živca kamēna,
i gdi je rajska slas slîšājē sred gore,
gdi šturci puste glas s večera do zore;
i od mnogo slavicā rajski se glas ćuti
kad zvijezda danica nebom se upūti;
a zvijeri uzdišū od slasti tolîkē
gdi gorom biglišu ptičice razlike;
po lugu tuj hode poje se i svîrî
a tance tuj vode s vilāmî satîri. . .

PELEGRIN
(odlomci)

Ja bivši sred puta od moga porođa,
tužba me priljūta i plačna nezgōda
nesreći prisūdi da s plaćem dni traju,
da život moj trudi u tužbi i vaju.
Tijem leden i mražān, ni u miru ni u goju,
zastranih sebe van dalēce svijes moju,
moja svijes po svijeti da trudi svaki čas,
jak pčela po cvijeti ištući mednu slas;
da najdem mjesto toj gdje bih se nastanil
i gdi bi život moj u goju sahranil;
gdi bi mi sunāčce ljuveno i milo
ledeno srdāčce i moj duh stopilo,
da leden i mrazan ne budem tūžiti,
sunčanu prijāzan čijem budu zdrūžiti.
U misleh ja takōj sebe van stojēci,
jadovit nepokōj u srcu gojēci,
svaki hip i svak čas želeći pokōja,
jeda mi dobar glas navijesti svijes moja:
u toj se u mene moja svijes povrāti,
nu tužbe pakljēne ni moj trud ne skrāti
ter ne vijem, moj Bože, taj žalos i tuga
što podrijet ne mōžē mē srce iz kruga,
gdje meni svijes reče: svud s desna i s lijeva
obajdoh dalēce što sunce opsijēvā,
i što sam obāšla ja, trudna svijes tvoja,
još nijesam, vaj, našla tihoga pokōja.
Nije školja, ni otōka, ni sela ni grada,
od sunca istōka do tmasta zāpāda,
da človjek mōže reć: ovdi je kraljevstvo
u kom se mōže steć pokojno blaženstvo.
Tijem grozno procvijēlih na taj glas jadovān
i sam se pak dijēlih iz moga doma vān. . .
Tudjer se ovčica pod jelom u gori
prikrāsna djevica pri vodi satvōri.

Vidivši čudo toj od ovce pribijele,
mnjah srce i duh moj probiše sve strijele;
nu rekoh: djevice, molim te željno ja
za rajsko tvê lice iz koga sunce sja,
ako je slično toj, uresu gizdavi,
koja si od gospôj ti mi se objavi.
Zač znaju svi bozi da me trud skončâvâ,
čijem saznam ti tko si, krunice gizdâva,
kojom li krepôsti ovdi se u gori
tom rajskom ljepôsti od ovce satvôri?
Kû ljepos nitkôre, govôru ja tebi,
izreći ne môrê ner sam Bog na nêbi.
Zač tko bi vâs saj svijet okolo obâšal,
vaj, ne bi ljepši cvijet ni vidil ni našal,
ner tebe tuj stôjê kod vodêna vira,
za kom se sve moje srdâčce podirâ,
tuj ljepos vidêci kû prije po vijek vas
ni javi ni spêci ne vidjeh do danâs.
Za tój bih velmi rad da budem, gospôje,
slijêditi tebe sad i vrijeme sve moje
s tobome družiti i časno do groba
verno te slûžiti kakô se podôbâ. . .

I od zvijeri kom vidjeh toliku strahôtu,
ovdi je momu, rijeh, skončanje živôtu;
ovdi su žalôsti, gdje ću ja žalostan
ostâvit mê kosti na trzni groba van.
Ter treptjeh vajmeh, vas stradjâjê ufânja,
gledâjê hip i čas od moga skončanja,
kad me će razdrijêti vukôvi i lavi
i u zabît zanijêti po pustoj dubrâvi.
Nu ne znah tko je taj pod nebom na svijeti,
toliko plačan vaj da može izrijêti,
grifône i arpje i zmaje ognjêne
i troglâve zmije gdje vidah kod mene,
kravôsce i tire, s dvije glave orlôve,
centâure i satire i divje volôve,
basiliske jadne i strašne kimére,
k nemâni priklâdne i ljute vipêre ...

ORFEO
(odlomci)

EURIDIČE:

Čula sam tugaljiv glas od moje ljubavi,
rad koga svaki vlas trepti mi na glavi,
Orfeo gdi cvili i gdi se snebiva,
ter obraz svoj mili suzami poliva,
pakljena er tamnos tako me rascvili,
da tužna ma mladost s drugom se razdili,
nu budi vam hvala i slava velika,
er sam sad poznala što je ljubav tolika,
koja me nasiti radosti za milost,
da budem iziti iz mraka na svitlos,
zatoj sad ostaju vesela zadosti,
jak da sam u raju u vječnoj sladosti,
neka me moj ljubici, koji je sad mučan,
opeta objubi, kako je naučan. . .
zatoj bih ja rada, da mogu poc nadvor.
da bi mi nac sada moj dragi razgovor,
neka me suzice nebogu otiru,
koje mu niz lice iz oci izviru.
Zatoj bih presila i naglo i hrlo
i njega tjesila vazamsi za grlo,
zac bi se naddala da svoj plac ustavi,
kad bih se s njim stala u veljoj ljubavi,
i ne bi, vaj, suzil moj ljubici takmeno
kad bi me poljubil u lice rumeno,
toli bi cvileci s duhom se rastavil,
moj obraz ljubeci, ki je sad potamnil,
ja bih ga uzela neboga na krilo
i k sebi prizela ljuveno i milo,
tere bih tuj stala jak mramor studeni,
cijem bih duh pustala u zelji ljuveni,

da oba prika smrt i njega i mene
u pepel bude strt rad žeđe ljuvĕnĕ,
neka se dovĭka, vajmeh mi, govĕrĭ,
dva drŭga smrt prika jednĕga umĕrĭ
i u grob postavĭ jednaga huda ĉes,
rad velje ljubĕavi meu njima kĕ jes.
Zatoj me u polje pustĭte, vajmeh, sad,
da vidim gdi kolje Orfĕa tužan jad,
da vidim gdi cvili i žalos razbirĕ,
gdi s tilom duh dili i željan umĭrĕ,
jaoh, neka potĕku, molim vas rad boga,
jeda ga zatĕku duhĕta nebĕga,
duhĕta i živa, neka ga ljupĉica
prislĕtko celĭvĕ u obraz i lica,
a kad ga celĭnu, ter mi duh nasĭti,
bogom se ja kunu, da se ĉu vrĕtĭti. . .